

— PODSTAWA PROGRAMOWA 2026 · PRZEDSZKOLE · LEKCJA OTWARTA

Jak uczyć o ekranach bez ekranów

Obszar cyfrowy w nowej podstawie programowej wychowania przedszkolnego.
Co placówka musi robić od 1 września 2026 i jak to wygląda w sali.

Tomasz Stelmach

CEO Quality Island, ponad 15 lat w jakości i bezpieczeństwie oprogramowania

Nauczyć o ekranach, nie dając ekranu

OSIĄGNIĘCIA DZIECKA · OBSZAR 7

Dziecko: (...) 3) wskazuje podstawowe zasady higieny cyfrowej ¹ ;
4) wskazuje zagrożenia związane z korzystaniem z Internetu (...).

WARUNKI I SPOSÓB REALIZACJI

(...) w przedszkolu dzieci nie korzystają indywidualnie
i samodzielnie z urządzeń ekranowych ² (...).

Pytanie, które pada na każdej radzie: jak uczyć higieny cyfrowej, skoro nie wolno włączyć tabletu? Sprzeczności tu nie ma. Jest decyzja ustawodawcy, że przedszkole buduje postawy, a nie obsługę urządzeń.

Podstawa: rozporządzenie Ministra Edukacji z 11.03.2026 w sprawie podstawy programowej, Dz.U. 2026 poz. 378, załącznik nr 1: osiągnięcia dziecka, obszar 7 (s. 13) oraz warunki i sposób realizacji, pkt 7 (s. 18); skróty (...) w cytatach

Obszar siódmy, pięć osiągnięć, ani jednego więcej

DZ.U. 2026 POZ. 378, ZAŁĄCZNIK NR 1, S. 13

7. Obszar cyfrowy: przygotowanie do bezpiecznego funkcjonowania w społeczeństwie cyfrowym. Dziecko:

- 1) korzysta z instrukcji do wykonania zadania, tworzy własne instrukcje ¹ ; 2) rozpoznaje urządzenia cyfrowe i określa do czego służą ² ; 3) wskazuje podstawowe zasady higieny cyfrowej ³ ; 4) wskazuje zagrożenia związane z korzystaniem z Internetu, w tym wynikające z udostępniania informacji o sobie i swoich bliskich ⁴ ; 5) określa wpływ mediów na życie codzienne, rozpoznaje reklamy i ma świadomość, czemu one służą ⁵ .

Podstawa: cytata dosłowny z Dz.U. 2026 poz. 378, załącznik nr 1, „Osiągnięcia dziecka na koniec wychowania przedszkolnego”, pkt 7, s. 13. Zapis „do czego służą” bez przecinka jest brzmieniem oryginalnym

Fragment, który rozstrzyga o metodzie

DZ.U. 2026 POZ. 378, ZAŁĄCZNIK NR 1, S. 18

(...) w przedszkolu **dzieci nie korzystają indywidualnie i samodzielnie z urządzeń ekranowych¹** (z wyjątkiem dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, które korzystają z racjonalnych usprawnień polegających na zastosowaniu takich urządzeń²), a **nauczyciel do celów dydaktycznych korzysta z nich tylko w niezbędnym zakresie³**, z zachowaniem ważnej dla prawidłowego rozwoju dziecka higieny cyfrowej; w przygotowaniu dzieci do bezpiecznego funkcjonowania w społeczeństwie cyfrowym **aktywny udział muszą brać rodzice⁴**.

Podstawa: cytata dosłowny z Dz.U. 2026 poz. 378, załącznik nr 1, warunki i sposób realizacji, pkt 7, s. 18. Skrót (...) na początku obejmuje zdanie o nieświadomości zagrożeń u dzieci

„Od września do przedszkoli wchodzi sztuczna inteligencja”

Przeszukanie całego załącznika nr 1, czyli podstawy dla wychowania przedszkolnego, strony 3 do 22. Liczba wystąpień:

0

sztuczna inteligencja

0

algorytm

0

programowanie

0

kodowanie

0

robot

W załącznikach dla szkoły podstawowej sztuczna inteligencja pada 15 razy. W przedszkolnym ani razu. Jeśli ktoś sprzedaje placówce szkolenie albo sprzęt jako wymóg nowej podstawy dla przedszkola, mówi nieprawdę.

Podstawa: przeszukanie pełnego tekstu Dz.U. 2026 poz. 378, załącznik nr 1 (s. 3 do 22) oraz załączniki nr 2 i 3 dla szkoły podstawowej. Wynik do samodzielnego sprawdzenia w pliku Dziennika Ustaw

Przedszkole wchodzi w całości, bez okresu przejściowego

11.03.2026

Rozporządzenie wydane

Minister Edukacji podpisuje nową podstawę programową, ogłoszenie w Dzienniku Ustaw 20 marca.

1.09.2026

Wejście w życie

Przedszkola realizują nową podstawę we wszystkich grupach naraz. Szkoła podstawowa wchodzi rocznikami, klasy I i IV.

DZIŚ

Co powinno już być

Obszar cyfrowy w dopuszczonym programie wychowania przedszkolnego, w planach pracy i w planie nadzoru.

Podstawa: Dz.U. 2026 poz. 378, § 2 (zakres stosowania od roku szkolnego 2026/2027 w przedszkolach), § 4 (rozłożenie na roczniki dotyczy szkoły podstawowej) i § 7 (wejście w życie 1 września 2026)

Dziecko wchodzi w ekran dokładnie w wieku przedszkolnym

32 procent dzieci w wieku 5 do 7 lat spędza przy ekranie ponad godzinę dziennie. Średnia dla tej grupy to 74 minuty, mediana 60 minut. W grupie 1 do 4 lat z urządzeń korzysta 38 procent dzieci, w grupie 5 do 7 lat 84 procent.

Podstawa: CBOS, komunikat z badań nr 80/2025 „Dzieci a smartfony, tablety i komputery”, sierpień 2025, próba 1375 osób losowana z rejestru PESEL: rysunek 1 (s. 2), tabela 2 (s. 3), tabele 6 i 7 (s. 4 i 5), tabela 8 (s. 6)

Wytyczne Światowej Organizacji Zdrowia i ich granica

WHO 2019, DZIECI 3 I 4 LATA, S. 8

Sedentary screen time should be no more than 1 hour; less is better ¹.

SIŁA ZALECENIA: MOCNE JAKOŚĆ DOWODÓW: BARDZO NISKA

!

Zastrzeżenie, które trzeba znać

Wytyczne obejmują dzieci poniżej piątego roku życia. Dla pięcio i sześciolatka WHO nie podaje żadnego limitu czasu.

=

Jak to mówić uczniowie

„Godzina dziennie” to zalecenie dla trzy i czterolatków. Dla starszych przedszkolaków mówimy o zasadach, nie o liczbie minut.

Podstawa: World Health Organization, „Guidelines on physical activity, sedentary behaviour and sleep for children under 5 years of age”, 2019, s. 8 i streszczenie s. ix. Cytat w oryginale, bo tłumaczenie urzędowe nie zostało wydane

Sama wiedza rodzica niczego nie zmienia

BRZDĄC W SIECI, AKADEMIA PEDAGOGIKI SPECJALNEJ

Wiedza rodziców o rekomendacjach dotyczących korzystania z urządzeń ekranowych nie okazała się czynnikiem chroniącym dziecko przed nadmiernym korzystaniem.

Praktyczny skutek: ulotka na tablicy i tabelka z limitami nie zmieniają tego, co dzieje się w domu o dziewiętnastej. Zmienia to wspólny język: te same słowa w sali i w kuchni. Dlatego zajęcia i rozmowa z rodzicami to jedno zadanie, a nie dwa.

Podstawa: raport „Brzdąc w sieci” (Akademia Pedagogiki Specjalnej, Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom), rozdział o czynnikach chroniących, s. 24. Parafraza wniosku z badania, nie cytuję przepisu. Obowiązek udziału rodziców: Dz.U. 2026 poz. 378, załącznik nr 1, warunki realizacji pkt 7 (s. 18)

Osiągnięcie trzecie: wskazuje podstawowe zasady higieny cyfrowej

KROK 1

Tłumaczymy na język dziecka

Higiena cyfrowa dla pięciolatka to trzy rzeczy: kiedy odkładamy ekran, gdzie ekran nie wchodzi i co robimy zamiast niego.

KROK 2

Szukamy zaczepienia

Dziecko zna mycie zębów, porę spania i zasadę, że nie jemy w łóżku. Higiena cyfrowa jest tą samą kategorią: zbiorem domowych zasad.

KROK 3

Zasada w jednym oddechu

Nie „ograniczaj czas ekranowy”, tylko „ekran nie idzie z nami do łóżka”. Zasada musi zmieścić się w jednym zdaniu dziecka.

Dom bez ekranu: 25 minut, zero urządzeń

5 MINUT

Gdzie mieszka ekran

Arkusz z przekrojem domu na dywanie, kartoniki z telefonem i tabletem. Dzieci układają, my zbieramy bez oceniania.

10 MINUT

Co się dzieje, gdy się spotkają

Dokładamy kartoniki: łóżko, talerz, rozmowa, pies. Jedno pytanie na pomieszczenie. Zasadę formułuje dziecko, nie nauczyciel.

5 MINUT

Trzy zasady na ścianę

Zapisujemy dosłownie słowami dzieci. Jeśli brzmi śmiesznie, tym lepiej, bo będzie zapamiętane.

5 MINUT

Ten sam arkusz do domu

Jedno zadanie dla rodzica: zapytajcie dziecko, gdzie w waszym domu mieszka ekran, i narysujcie to razem.

Krok czwarty zwykle wypada z planu, a jest najważniejszy. Tak właśnie wygląda aktywny udział rodziców, którego wymagają warunki realizacji, i tyle on kosztuje.

Po czym poznać, że dziecko to osiągnęło

WSKAŹNIK 1

Mówi zasadę po swojemu

Nie recytuje definicji. Podaje co najmniej jedną zasadę własnymi słowami.

WSKAŹNIK 2

Zauważa złamanie zasady

Wskazuje je u bohatera opowiadania albo w scenie. To dowód mocniejszy niż odpowiedź na pytanie wprost.

WSKAŹNIK 3

Przynosi temat z domu

Mówi, że tata odkłada teraz telefon przy stole. Wtedy zajęcia wyszły poza salę, a o to w tym obszarze chodzi.

Podstawa: Dz.U. 2026 poz. 378, załącznik nr 1, obszar 7 pkt 3 (s. 13). Rozporządzenie nie określa narzędzi diagnozy osiągnięć, więc wskaźniki są propozycją Quality Island do wpisania w dokumentację obserwacji i w plan nadzoru dyrektora

Osiągnięcie piąte: rozpoznaje reklamy i wie, czemu służą

1 **Materiał: gazetka promocyjna ze sklepu**

Ta sama, którą wszyscy dostają do skrzynki. Koszt zajęć: dwie złotówki i nożyczki.

2 **Dwie kupki**

To jest zdjęcie rzeczy, a to jest namawianie, żeby ją kupić. Dzieci sortują zaskakująco dobrze, bo znają opakowania lepiej niż dorośli.

Po co ktoś to zrobił?
Żeby mama kupiła.

Trzy obowiązki, które uruchamia nowa podstawa

PROGRAM

Dopuszczenie i kompletność

Dyrektor dopuszcza program wychowania przedszkolnego po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i odpowiada za uwzględnienie całości podstawy programowej. Obszar cyfrowy jest jej częścią.

NADZÓR

Dyrektor i kurator

Dyrektor sprawuje nadzór pedagogiczny w placówce, kurator nad przedszkolem, a realizacja podstaw programowych podlega temu nadzorowi wprost.

TERMIN

Plan nadzoru do 30 września 2026

Plany nadzoru opracowane na ten rok szkolny trzeba dostosować do zmienionych przepisów o nadzorze pedagogicznym.

Podstawa: art. 22a ust. 6 i 7 ustawy o systemie oświaty (t.j. Dz.U. 2025 poz. 881, s. 28); art. 68 ust. 1 pkt 2 oraz art. 51 ust. 1 pkt 1 i art. 55 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. 2026 poz. 820); § 2 rozporządzenia z 28.08.2026, Dz.U. 2026 poz. 1151

Kierunki polityki oświatowej na rok 2026/2027

KIERUNEK NR 4, PISMO MINISTRA EDUKACJI Z 26.05.2026

Promowanie higieny cyfrowej i aktywności off-line ⁴. Rozwijanie umiejętności bezpiecznego poruszania się w sieci i krytycznego myślenia, w tym odpowiedzialnego korzystania ze sztucznej inteligencji (...).

Wygoda dla placówki: ta sama treść przychodzi jako obszar w podstawie programowej i jako kierunek, który plan nadzoru i tak musi uwzględniać. Jedno zadanie zamyka dwa obowiązki.

Podstawa: „Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027”, pismo Ministra Edukacji z 26.05.2026, sygn. DKO-WNPiOsZ.4092.11.2026.AG, kierunek nr 4; obowiązek uwzględnienia kierunków w planie nadzoru: rozporządzenie w sprawie nadzoru pedagogicznego

Trzy zdania do rodziców, bez wykładu o czasie ekranowym

1 Czego nie robimy

W przedszkolu dzieci nie dostają tabletów do ręki, bo tak mówi nowa podstawa programowa.

2 Co robimy

Uczymy trzech rzeczy: kiedy odkładamy ekran, gdzie ekran nie wchodzi i co robimy zamiast niego.

3 O co prosimy

Te zasady działają tylko wtedy, gdy brzmią tak samo w domu, dlatego raz w miesiącu dostaną Państwo od nas jedno krótkie zadanie do wykonania z dzieckiem.

Podstawa: warunki i sposób realizacji, pkt 7 (Dz.U. 2026 poz. 378, s. 18: „aktywny udział muszą brać rodzice”) oraz s. 20 o wspólnej odpowiedzialności rodziców i nauczycieli za nawyki higieny cyfrowej

Pięć kroków w kolejności, w jakiej mają sens

⊖	⊖	⊖	⊖	○
DO 30 WRZEŚNIA	30 MINUT	25 MINUT	10 MINUT	15 MINUT
Plan nadzoru	Program pod lupę	Jedne zajęcia na próbę	Trzy zdania do rodziców	Wskaźniki do dokumentacji
Dostosowany do zmienionych przepisów, z obszarem cyfrowym i kierunkiem nr 4.	Czy dopuszczony program zawiera pięć osiągnięć obszaru siódmego. Wiele programów pisano przed marcem.	Dom bez ekranu w jednej grupie. Lepiej zobaczyć, jak działa, niż planować rok na papierze.	Na najbliższym zebraniu, plus jedno zadanie do domu.	Zapisać, po czym poznajemy osiągnięcie celu. Przy kontroli nie trzeba będzie nic wymyślać.

Podstawa: Dz.U. 2026 poz. 378 (§ 2, § 7, załącznik nr 1), § 2 rozporządzenia Dz.U. 2026 poz. 1151 (termin 30 września 2026), art. 22a ust. 6 i 7 ustawy o systemie oświaty. Czasy są szacunkiem Quality Island, nie wymogiem przepisu

Obszar cyfrowy w przedszkolu nie jest o urządzeniach, tylko o nawykach, a nawyków uczymy tak jak zawsze: rozmową, zabawą i powtarzaniem

W pełnym programie: wszystkie pięć osiągnięć obszaru siódmego, pięć scenariuszy zajęć bez ekranu, notatka do planu nadzoru i gotowy materiał dla rodziców.

Cyfrowe przedszkole, szkolenie Quality Island
programy współtworzy Tech Hero Academy

cyfrowaplacowka.pl